

foto: Martin Mašín

ČLÁNEK PŘIPRAVILA ADRIANA WEBEROVÁ

VÝUKA LOGISTIKY NA VŠ: První absolventi logistiky na trhu

Vysokých škol s výukou logistiky není málo a jejich počet roste. Vedle oborů se zaměřením na dopravu, zasilatelství, služby a informační management máme možnost se setkat s logistikou cestovního ruchu, logistikou letecké dopravy, ale také s kurzy o logistice umění. Složitější je situace v možnostech studentů poznat, jak funguje logistika v praxi. Většina studentů a jejich budoucích zaměstnavatelů by během studia přivítala vyšší míru a kvalitu odborné praxe.

6

fakta
vysokých škol má akreditovaný studijní program logistika. Ne Mornavě najdete takto zaměřené vysoké školy itaří. V Praze a Kladnu

VŠLG

neboli Vysokou školu logistiky opouští letos poprvé absolventi, kteří mají v diplomu uvedeno, že jsou absolventy studijního programu logistika

S

rozmachem logistiky a její popularizace roste počet vzdělávacích institucí nabízejících studium logistiky. Také zájem o studium tohoto poměrně nového odvětví na vysokoškolské úrovni rok od roku roste. Zajímavé je, že málokdy jde o absolventy středních škol se zaměřením a logistiku. „Přihlášku na vysokou školu si u nás podává asi polovina absolventů. Z nich však velmi málo pokračuje ve studiu logistiky.“ říká Jana Dušejská ze **SOŠ logistických služeb**.

Logistiku lze studovat na mnoha vysokých školách s různým zaměřením. Jako s akreditovaným studijním programem či se studijním oborem se s ní můžeme setkat hned na šesti vysokých školách, a to nejen v rámci dopravní fakulty, ale také na školách se zaměřením na obranu či zdravotnická studia. Zároveň se začínají otevírat vysoké školy a fakulty se samostatnou specializací na logistiku. Jednou z nich je **Univerzita Tomáše Bati** (UTB) ve Zlíně, kde studenti mají možnost se vzdělávat ve studijním bakalářském oboru logistika a management. K největšímu specialistovi na logistiku mezi vysokými školami by již podle názvu měla patřit **Vysoká škola logistiky** (VŠLG) v Písečném, kde se slovo logistika objevuje nejen v názvu školy, ale také v názvu několika studijních oborů. Jde o první vysokou školu v České republice, jež v roce 2004

akreditovala studijní program a studijní obory se zaměřením profilu absolventa na logistiku. „V letošním roce máme první absolventy, kteří mají v diplomu uvedeno, že jsou absolventi studijního programu logistika. Pokud je mi známo, žádná jiná vysoká škola v České republice takový studijní program nenabízí.“ vysvětluje Ivan Barančík, rektor Vysoké školy logistiky.

↓
K pochopení logistiky nestačí absolvování jednosemestrálního kurzu

Kromě zmíněných škol může zájemce studovat logistiku (ne však již v rámci tzv. akreditovaných studijních programů) na většině vysokých škol ekonomického a technického zaměření. V logistice se tak studenti mohou zdokonalovat například na katedře logistiky při **Vysoké škole ekonomické** (VŠE) v Praze, na **Slezské univerzitě** v Opavě nebo na **Českém vysokém učení technickém** (ČVUT). „Kvalita kurzů na vysokých školách je rozličná. Logistika je komplexní disciplína, pro jejíž plné pochopení nestačí absolvování jednosemestrálního kurzu. Vzdělávací instituce musí disponovat propracovaným systémem kurzů s úzkou návazností na podnikovou praxi. A toto rozhodně nespíňují všechny vzdělávací instituce nabízející dnes kurzy logistiky.“ upozorňuje Petr Jirsák z katedry logistiky VŠE. Podle Lucie Šebestové, logistčky ze společnosti **GERÖDER WEISS**, by měl být obor logistiky více zapojen do výuky vysokých škol zaměřených na ekonomii. „Sama jsem absolventkou Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity v Brně a mohu říci, že obor logistika je zde velmi málo zastoupen. Jako specializace logistika na této škole vůbec neexistuje. V nabídce jsou jen dva předměty s tímto zaměřením. Navíc úroveň výuky tohoto oboru není příliš vysoká a domnívám se, že neposkytuje studentovi možnost přesně pochopit, co všechno můžeme pod pojmem logistika rozumět a jaké možnosti tento obor nabízí.“

↓
Výuka na vysokých školách probíhá s obecným i specifickým zaměřením

Vysoké školy vyučující logistiku se snaží svojí učební látkou a průběhem studia od sebe odlišit. Studenti bakalářského studia na VŠLG jsou v prvním ročníku seznámeni se základy logistiky a s předměty, které všeobecně doplňují technické pojmy logistiky. K profilaci podle zvoleného oboru dochází až od druhého ročníku, kdy si studenti mohou vybrat mezi obory: dopravní logistika, logistika služeb, informační management, logistika cestovního ruchu a nově logistika letecké

dopravy. Neatraktivnějším oborem je pro studenty dopravní logistika. Na katedře logistiky VŠE zajišťují na bakalářském stupni výuku základního kurzu logistiky. Komplexnější studium logistiky s vedlejší specializací na mezinárodní přepravu a zasilatelství se zaměřením na strategii logistických systémů studenti získají až na magisterském stupni. Absolventi, kteří mají stále chuť se v logistice zdokonalovat, mohou pokračovat v doktorském studiu se zaměřením na logistiku. „Vzhledem k tomu, že naše katedra je úzce propojena s ČLA, jsou naše kurzy průběžně aktualizovány podle aktuálního vývoje v logistice. Z nově otevřených kurzů bych zmínil logistiku v elektronickém obchodu, city logistiku a v neposlední řadě logistiku v umění,“ dodává Petr Jirsák.

ČVUT se zase zaměřuje spíše na obecné logistické systémy. Studenti se zde dozvědí mnohé o logistických intermodálních centrech, intermodální dopravě, o aplikaci informačních systémů a o dopravní telematice v logistice. V současné době zde začínají s předmětem logistika v letecké dopravě. „V budoucnu uvažujeme o rozšíření na aplikace informačních systémů a rozvoj intermodální dopravy. Právě tímto směrem se podle našeho přesvědčení bude rozvoj logistiky ubírat,“ myslí si Ladislav Bláha z Fakulty dopravní ČVUT v Praze.

Filozofii Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati je vychovávat vysokoškolsky vzdělané odborníky v oblasti aplikované logistiky a mana-

gementu pro malé a střední firmy. „Logistika a management je obor, který studentům umožňuje získat vědomosti z logistických oborů zaměřených na podnikatelskou oblast malého a středního podnikání včetně vědomostí z managementu a řízení podnikových krizí. Jedná se tedy o specifické zaměření, které je v dané kombinaci v našich podmínkách ojedinělé,“ upozorňuje Vladimír Mrkvička, děkan fakulty.

Přínos spolupráce škol s podnikatelskými subjekty je neocenitelný

Pobyť na vysokých školách není pouze o získávání teoretických vědomostí. Většina studentů by během studia přivítala vyšší míru a vyšší kvalitu odborné praxe. Studenti sice mají možnost podívat se do společností v rámci školní praxe, mnohdy však zůstává jen u podívání a logistické procesy v realitě mohou sledovat jen zpovzdálí, bez aktivnějšího přístupu. „Propojení teorie s praxí bylo na ESF MU minimální. Minimum univerzitních profesorů někdy ve svém životě pracovalo ve skutečné firmě, jejich znalosti a osobní zkušenosti jsou často pouze z univerzitního prostředí, což se promítá do výuky i požadovaných znalostí při zkoušce,“ vzpomíná na své

Akreditovaný studijní program logistika najdete na šesti vysokých školách:

Ostravská univerzita v Ostravě, Fakulta zdravotnických studií

TU v Liberci, Fakulta mechatroniky, informatiky a mezioborových studií

Univerzita Pardubice, Dopravní fakulta Jana Pernera

UD v Brně, Fakulta vojenských technologií

UTB ve Zlíně, Fakulta logistiky a krizového řízení

VŠLG Píseň

studia Lucie Šebestová. Situaci porovnává s vídeňskou univerzitou, kde se sama osobně setkala se zcela odlišným přístupem vyučujících jak ke studentům, tak k vyučované látce. Pedagogové zde zvou na přednášky odborníky z praxe, což studentům nabízí odlišný pohled na přednášenou problematiku.

Příkladem lepších zítřků v užší provázanosti akademické půdy s praxí je mezinárodní projekt mezi VŠE a společností **DHL Exel Automotive UK**. Vybraní studenti se mohou v rámci spolupráce účastnit šestiměsíční pracovní stáže ve Velké Británii. V průběhu studijního pobytu se podílejí na logistických projektech v automobilovém průmyslu, díky čemuž mají unikátní možnost seznámit se s každodenní lo-

gistickou praxí v zahraničí. Také společnost **DHL Express (Czech Republic)** je ve spolupráci s vysokými školami aktivní. Na VŠLG se v rámci Logistické akademie například spolupodílí na vytváření výukových programů. Další aktivitou je zde jasně definovaná praxe studentů včetně účasti na projektech. „Studenti jsou bráni jako kolegové a jsou na ně kladeny stejné požadavky jako na řadové zaměstnance. Z řad studentů, kteří v DHL absolvovali praxi či zde získávali podklady pro diplomovou práci, se až sedmdesát procent z nich stává našimi zaměstnanci, což je pro nás ta nejlepší vizitka,“ nemůže si spolupráci se studenty vynachválit Štěpán Němec, training & development manager.

Díky uplatnění teorie v praxi se studium stává přitažlivějším

Užší spolupráce mezi vysokými školami a firmami funguje nejčastěji na úrovni studentských bakalářských a diplomových prací. Studenti mohou díky podpoře logistických firem řešit úkoly z reálné praxe. „Tuto spolupráci chceme rozšířit i na studenty nižších ročníků v rámci studentské vědecké a odborné činnosti, zapojením studentů do práce jednotlivých odborných ústavů jako pomocných vědeckých sil apod. Přínos spolupráce fakulty s podnikatelskými subjekty je neocenitelný. Pokud se podaří vhodným způsobem aplikovat získané teoretické znalosti a dovednosti přímo v praxi a pokud se dostaví očekávané výsledky, stane se studium přitažlivějším,” myslí si Vladimír Mrkvička. Jedním z aktivních hráčů na tomto poli je společnost **Tesco Stores ČR**. „Studentům na bizise kromě možnosti konzultací k bakalářským a diplomovým pracím možnost stáží, praxe a brigád. Dále nabízíme čerstvým absolventům bez praxe absolventské programy se zaměřením mimo jiné i na distribuci a logistiku,” říká Jana Macháčková, resourcing coordinator z HR Tesco Stores ČR. Také společnost **AHOLD Czech Republic** začíná ve svém klecanském distribučním centru se studentskými programy. V letošní premiéře zde měl první student České zemědělské univerzity v Praze možnost pracovat tři měsíce na logistickém projektu. Podobný projekt se připravuje k implementaci v oddělení replenishmentu v olomouckém distribučním centru. „Ideální by bylo, kdyby se u nás tyto absolventi letních studentských programů, kteří prokážou svoje předpoklady

a zájem o práci v logistice, začali po ukončení studia připravovat na budoucí pracovní roli v pozici aspirant manažer. Jde o roční, maximálně dvouletý program, který je zaměřen jak na absolventy vysokých škol, tak na interní kandidáty. Jeho cílem je příprava těchto kandidátů na pozice v managementu distribučních center nebo v oddělení replenishmentu,” upřesňuje Ivana Forejtová, HR manažerka supply chain.

Praktici na školách pomáhají k navázání neformálních kontaktů

Na ČVUT, kromě občasných prezentací firem, spolupráce s firmami s možností odborné praxe pro zdejší studenty během studia neexistuje. Na druhé straně zde odborníci z praxe studentům přednášejí a spolupracují s učiteli školy na různých projektech. Ladislav Bina přesto vidí rezervy v nutnosti vytváření výzkumných týmů složených z učitelů, studentů, doktorandů a právě z představitelů z praxe.

Vyšší počet vyučujících odborníků z provozu na vysokých školách naráží na problém jejich finančního ohodnocení, které souvisí s dosaženou kvalifikací. Podle Vladimíra Mrkvičky totiž většina odborníků, kteří se zabývají logistikou v praxi, postrádá vyšší vzdělání a tímžtrácí možnost lepšího ohodnocení. Tento problém se zde snaží řešit jednak formou externí spolupráce při vedení seminářů a jednak výchovou interních pracovníků. Na druhé straně participace odborníků z praxe na výuce patří k nedílným součástem výuky logistiky na VŠE. „Dnes se podniky samy obracují na naši katedru a společně hledáme

„Změny v oboru jsou rychlé a nové učební texty vycházejí pomalu“

„Přestože logistický obor včetně spedice a dopravy byl donedávna považován za okrajový, neboť hlavní je vždy business, nastala v ČR přece jen velká změna k lepšímu.“

Střední odborné školství a vysoké školy nabízejí všem zájemcům o tento perspektivní obor různé možnosti. Ptáte-li se však, zda jich je dostatek, tak neříč. Za sebe říkám: Jan houšť a větší kapky.

V naší pracovní skupině SSL – pro vzdělávání – se pravidelně setkáváme s profesory a učiteli středních odborných škol. Úroveň na obou stranách je dobrá. Co však chybí, jsou především vhodné učebnice, neboť současné změny v oboru jsou rychlé a nové učební texty vycházejí pomalu. Lépe je na tom odborná praxe. Firmy si nové pracovníky z řad středoškolačů a vysokoškolačů vybírají pečlivě. Mnohdy mají se studenty kontakt a spolupráci již před nástupem do pracovního poměru, a tak, nekupují zajíce v pytli“ na tříměsíční zkušební dobu.“

Jan Ekl
výkonný ředitel
Svazu spedic a logistiky

možnosti spolupráce. I přesto, že spolupracujeme s řadou podniků, nebráníme se navázání další spolupráce. Zapojení odborníků z podniků má dvě dimenze: jednak se studenti mohou seznámit s logistikou u konkrétních podniků a s konkrétními logistickými projekty, a navíc mohou navázat neformální kontakt se zástupci podniků, který se později může přeměnit na pracovní vztah,” upozorňuje Petr Jirsák. Zkušenosti s přednášením o spedici a logistice na akademické půdě mají také manažeři ze společnosti GEBRÜDER WEISS. „Bohužel těchto příležitostí není tolik, kolik bychom si představovali,” stěžuje si Lenka Nápravníková, personalistka společnosti.

Studenty VŠLG jsou většinou posluchači z praxe. Zvýšení kvalifikace jim tak pomáhá při získání vyšší pozice v oborech logistiky.

Uplatnění absolventů by mohlo být podle mnoha odborníků z praxe ještě úspěšnější. Studentům však chybí komplexnější příprava. Absolventi jsou sice vybaveni hlubokými teoretickými znalostmi, ale co jim mnohdy stále chybí, jsou podle Ivany Forejtové tzv. měkké dovednosti, jako je například umění vést a motivovat své podřízené. Většina škol je navíc zaměřena na znalosti, které se nedají uplatnit v praxi, a ne vždy reflektují aktuální vývoj v logistice. „V dnešní době se tuto mezeru pokusila velmi zdárně vyplnit Logistická akademie, která právě řeší aktuální trendy v logistice a je zaměřena na praktické využití získaných znalostí,” doplňuje Štěpán Němec. „Čerství absolventi přinášejí do společnosti většinou bohužel obecné učebnicové informace o logistice, které nejsou v praxi aplikovatelné. Jakmile se ale tyto noví kolegové seznámí s firemními logistickými procesy, jsou schopni rychle se učit a firma má možnost si je vychovat,” uzavírá Lenka Nápravníková. Většina odborníků se dále shoduje na tom, že by absolventům prospěla větší míra samostatnosti a vlastního úsudku, což jsou schopnosti, které se dají do určité míry naučit.

Absolventům chybí komplexnější příprava a především měkké dovednosti

Jak již bylo zmíněno, vysokých škol s výukou logistiky není málo. Kde jsou tedy všichni jejich absolventi? Bývalí studenti ČVUT nacházejí uplatnění nejen ve státní a komunální sféře, ale také v logistické praxi. Do příchodu ekonomické recese se absolventi katedry logistiky VŠE uplatňovali na vrcholných manažerských pozicích.

Absolventi VŠLG mají jako jediní v diplomu uvedeno, že jsou absolventy studijního programu logistika.